

Visie Programmabegroting 2023-2026

27 oktober 2022

De ChristenUnie kijkt naar de begroting die voor ons ligt. Met deze begroting kijken we vier jaar vooruit. We hopen dat de plannen van ons college voor en met Hoogeveen goed worden geraamd en ingeschat. Met de kaderbrief is de eerste stap op de traprede van onze ladder gezet en nu zien we de concrete invulling hiervan voor de komende jaren in het bijzonder voor 2023. Wat de ChristenUnie betreft heeft het college een goede en evenwichtige programmabegroting aan ons voorgelegd.

Met het coalitieakkoord 'Samen: verbinden & verbeteren' als basis voor deze begroting voelt de ChristenUnie de verantwoordelijkheid voor een betrouwbaar en stabiel bestuur. Daarbij vinden we dat we in vrijheid en ruimte een goede samenwerking in de raad moeten zoeken. Dat betekent ook ruimte geven voor verschillende standpunten naast het coalitieakkoord. Soms is dat best een uitdaging in een wereld van verschillende standpunten en overtuigingen, afstand tot elkaar en onbegrip voor besluiten. Zeker als het heel dichtbij komt, zoals bijv. de vluchtelingencrisis.

Tegelijkertijd beseffen we in deze tijd volop dat alles niet te voorzien en te plannen is. We leerden in een tijdsbestek van 2 jaar de coronacrisis, wooncrisis, Oekraïne crisis, vluchtelingencrisis en energiecrisis kennen. Woorden die nu realiteit zijn voor veel Hoogeveners. En waar een deel van onze inwoners ook van wakker kunnen liggen. Het is aan de gehele raad een goede financieel raming te hebben, maar met het besef dat niet alles maakbaar is.

Een sociaal Hoogeveen

De ChristenUnie zet zich vooral in voor een sociaal Hoogeveen. We moeten zorgen voor die Hoogeveners die het nodig hebben, zeker als het gaat om de **bestaanszekerheid** van mensen. Niet om ze te verzorgen, maar ze een klein stapje vooruit te kunnen laten zetten. En soms een kleine duw. Onlangs hadden we als fractie een projectbezoek en staken we, via Stichting Present, onze handen uit de mouwen bij een inwoner in armoede en eenzaamheid. Bestaanszekerheid staat nu onder grote druk. We zagen dat.

We wensen dat de voorzieningen binnen **vrijwilligerswerk** blijvend worden ondersteund. Vrijwilligers en professionals zijn nodig voor een sociaal Hoogeveen. Soms met maatwerk om mensen bij te staan in hun moeilijke situatie. Vooral armoede en schulden raken het mentale welzijn. En het beheerst het brein soms zo dat ze geen overzicht meer hebben. En wat is het dan belangrijk dat vrijwilligers helpen en naast onze inwoners gaan staan. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde in onze samenleving!

Met het uitvoeringsplan sociaal domein is er meer duidelijkheid gekomen voor de organisatie. Dat hoorden wij ook tijdens het inloophmoment met onze ambtenaren. Als ChristenUnie zijn we blij dat er met deze programmabegroting niet verder bezuinigd wordt op het sociaal domein.

Voor onze kinderen en jongeren moeten we doorgaan met Jong Hoogeveen. Met een vernieuwing van De Verbindende Aanpak 2.0 wordt nog meer de samenwerking gezocht tussen scholen, ouders, buurten en wijken. Net zoals we zien dat cultuur ook meer en meer wordt ingezet in het sociaal domein. Mooie verbindingen tussen Scala, Cultuurklik, Tamboer, bibliotheek en het onderwijs. Hiermee verbinden we mensen, voelen zij zich gezien en helpen we eenzaamheid voorkomen.

Daarnaast zien we dat op het totaal van de begroting van ruim 210 miljoen euro een derde van het geld naar jeugdhulp en participatie gaat. Hiermee kunnen we als gemeente ons werk doen en wordt er veel geregeld als het nodig is voor mensen. We doen dus veel op dit gebied. We zien wel dat het Rijk de hervormingsagenda en de stelselwijziging voor jeugdhulp nog niet duidelijk heeft. Dat betekent dat we op dit moment nog niet weten hoe dit uitpakt voor Hoogeveen.

Dit toont ook de **afhankelijkheid van de gemeenten van het Rijk**. De inkomsten vanuit het gemeentefonds bepalen ook de draagkracht van de begroting. Bij de kaderbrief noemden wij al de trap op, trap af systematiek. Dat houdt in dat zodra het Rijk in de toekomst gaat bezuinigen, dit ook (spannende) consequenties heeft voor onze begroting. Laten we daarom voorzichtig en realistisch zijn.

De ChristenUnie zet mede daarom in op een **gezond en stabiel financieel beleid**. We zien dat de spaarpot weer beter gevuld begint te raken, waardoor we tegenvallers makkelijker kunnen opvangen. Daarmee komt er ook weer ruimte richting de toekomst om investeringen te doen. In het bijzonder noemen we de Hoofdstraat Zuid. Deze investering hebben we in 2020 uitgesteld, maar belofte maakt schuld. Zeker in een tijd waar het ook voor ondernemers steeds uitdagender wordt om het hoofd boven water te houden. Ook daar moeten we oog voor hebben.

Er zijn echter nog meer wensen, zoals een nieuwe brandweerkazerne, een nieuw en energiezuinig zwembad en goede huisvesting voor onze scholen. Tegelijk zien we dat investeringen niet altijd volgens planning kunnen worden uitgevoerd. Gebrek aan personeel en materialen maken het extra uitdagend en werken prijsverhogend. Daarom stellen we voor het huidige spaartempo nu ongewijzigd te laten en in het komende jaar, bij de behandeling van de kaderbrief 2024, een plan te maken voor deze investeringen.

Meer samen met Hoogeveen

We willen meer waardering voor **samenleving in gemeenschappen, buurten en dorpen**. Dat is luisteren en spreken met elkaar over wat er leeft. De gemeente zal de verbinding steeds moeten zoeken en waarderen. Participatie, bestuurlijke vernieuwing zijn woorden die met enige regelmaat voorbijkomen hier in de raad en in het college. Daar ligt nog best een uitdaging vanuit oogpunt draagvlak. Voor ons zijn de volgende voorbeelden de komende jaar belangrijk:

- De zomers worden droger en de waterhuishouding in buurten, wijken en dorpen moet ook klimaat robuuster worden. Zie de visie van 2018 over klimaat robuust Hoogeveen. Meer inzetten op vergroening van leefomgeving. Ga op pad om de **klimaatadaptatie** nog meer inhoud te geven.
- We zien daarnaast spanning tussen agrarische, stedelijke, industriële en natuurgebieden. Werk (zeker ook als de woonzorgvisie gereed is) aan een goede balans van de inrichting van de openbare ruimte. De **verduurzaming** van bedrijventerreinen is daarbij ook een aandachtspunt voor de ChristenUnie.
- We willen de kosten voor afvalverwerking die we aan onze inwoners doorberekenen omlaag brengen. Dit bereiken we alleen als we beter afval gaan scheiden, want op deze manier gaan de verwerkingskosten omlaag. **Bewustwording van afvalscheiding** en het afvalbeleid van Hoogeveen is iets wat samen met onze inwoners moet worden gedaan. Het is de komende jaren een opgave om onze inwoners te stimuleren circulair te denken en te handelen.
- Participatie betekent ook samen met Hoogeveners werken aan betere dienstverlening. Dat is belangrijk voor onze laaggeletterden en voor mensen met beperkingen. Zo kunnen ze werken aan samen meedoen in Hoogeveen.

Goed zorgen voor Hoogeveen

In de programmabegroting is gebrek aan personeel een aandachtspunt. Hoe kijkt college aan naar de verhouding beleidsdoelstellingen versus krapte op de arbeidsmarkt? Als we goed voor onze inwoners willen zorgen zal dat ook met voldoende personeel moeten zijn. Zie ook onze opmerking t.a.v. investeringen die niet lukken.

Goed zorgen is ook alert zijn op de stijgende inflatie en de daarbij passende indexatie. Wat onze fractie betreft gaan we voorzichtig hier mee om.

De OZB en het parkeergeld zijn belangrijke inkomsten voor de gemeente. Deze tarieven worden jaarlijks verhoogd met het percentage van de inflatie in Nederland. Dat zou voor 2023 een verhoging van maar liefst 12% betekenen! Dat is niet uit te leggen aan onze inwoners. We vinden het daarom goed dat het college de tarieven maar 3% verhoogt. Dat scheelt echt een slok op een borrel voor de samenleving die het financieel toch al lastiger krijgt.

Tegelijkertijd moeten we alert blijven dat het gemeentelijke huishoudboekje in balans blijft. Het is dan ook goed dat er voorzichtig wordt begroot. Rust nemen tot in ieder geval 2023 op dan opnieuw de afweging te maken richting de toekomst. Kortom we zijn tevreden met de sluitende begroting die nu voorligt.

Tot slot hebben we wel een verzoek aan het college m.b.t. **jongerenwerk**. In de afgelopen periode hebben we als fractie gesprekken gevoerd met jongerenwerkers in Hoogeveen. Zij zetten zich met passie in voor jongeren in Hoogeveen en werken aan een hoopvol perspectief in hun leven. In verschillende gesprekken contacten zijn we geweest op de behoefte van jongeren aan ontmoeting. Veel gebeurt digitaal en op school tussen jongeren en jongerenwerkers. Maar jongeren willen ook fysieke plekken om elkaar te ontmoeten. Daar waar er behoefte is aan fysieke ontmoetingsplekken zullen we als gemeente hier aandacht voor moeten hebben. En eventueel faciliteren. Daarvoor is een eerste verkenning nodig. We dienen daarvoor een motie in.

Tot slot wensen we het college en ons als raad Gods zegen toe bij het waardevolle werk voor ons Hoogeveen.

Namens de fractie van de ChristenUnie,
Hetty Pullen-Muis, fractievoorzitter